

van algemeene instemming met hetgeen door hem in de Tweede Kamer is medegedeeld omtrent het verleenen aan leden der Volksvertegenwoordiging van vrijdom van vracht op de spoorwegen alsook de verklaring, dat zijne ongeneigdheid om een doorgaand recht van bezoek van Rijksgebouwen en instellingen aan de Volksvertegenwoordigers te verschaffen, bijna algemeene toejuiching mocht verwerven.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit Antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 25 Januari 1902.

GLEICHMAN.
VAN WELDEREN RENGERS.
SASSEN.
RUTGERS VAN ROZENBURG.
RAHUSEN.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot vaststelling van hoofdstuk III der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1902.
(2)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

§ 1. *Nederlandsche ambulance.* De ondergeteekende meent ten opzichte van deze zaak in herinnering te moeten brengen dat hetgeen met de tweede Nederlandsche ambulance is voorgevallen, ongeveer een jaar vóór zijn optreden heeft plaats gehad, en dat hij zelf te dien aanzien niets anders heeft kunnen doen, dan de reeds door zijn ambtsvoorganger ingestelde pogingen, om de invrijheidstelling der gevangen gehouden leden van de ambulance van de Britsche Regeering te verkrijgen, voort te zetten.

Naar aanleiding van de in het Voorloopig Verslag gestelde vragen veroorlooft zich de ondergeteekende op te merken, dat het instellen van een zelfstandig Nederlandsch onderzoek niet mogelijk zoude zijn geweest en daarom dan ook niet plaats heeft gehad, om welke reden daaromtrent ook geene stukken kunnen worden overgelegd. Wel is, gelijk trouwens van zelf sprak, in eene aangelegenheid niet alleen gewichtig voor Nederland, maar ook van groot algemeen en internationaal belang, met het oog op de in de toekomst door de Roode kruisverenigingen van neutrale mogendheden te verleenen hulp aan de slachtoffers van den oorlog, met de uiterste zorg de geheele quaestie onderzocht en daarbij ook te rade gegaan met de zienswijze van de meest gezaghebbende deskundigen.

Alle mededeelingen, die aan den ambtsvoorganger van den ondergeteekende van Nederlandsche zijde ten dienste werden gesteld, alle verweermiddelen, die de belanghebbenden konden leveren zijn nauwgezet overwogen en getoetst aan de omstandige op beëdigde verklaringen van officieren gegronde berichten der Britsche Regeering, terwijl aan deze alles is medegedeeld wat tot opheldering en juiste beoordeeling der zaak kon bijdragen.

Nog nooit heeft in eenigen oorlog eene Roode kruis ambulance uit den vreemde, ter beschikking gesteld van het legergezag eener oorlogvoerende partij, eene zoo belangrijke plaats ingenomen bij de verpleging van zieken en gewonden, ook vaak op het slagveld zelf en in door de wederpartij geoccupeerd gebied. Een en ander verplichtte de leden der ambulances tot het nauwgezet in acht nemen van de meest correcte houding en met leedwezen moet erkend worden dat de ambulance van dr. KOSTER

daarin te kort geschoten is. Het medenemen toch van brieven, door dr. KOSTER zelf erkend, is, afgescheiden van den inhoud daarvan, moeilijk verdedigbaar. Al had dr. KOSTER zich van den inhoud van alle medegenomen brieven vergewist en dien oogen-schijnlijk onschuldig bevonden, zoo kon hij niet weten of niet daardoor, hetzij ten gevolge van vooraf tusschen de afzenders en de geadresseerden gemaakte afspraken, of alleen reeds in verband met feitelijke omstandigheden, nuttige, wellicht belangrijke inlichtingen de Boerenliniën zouden bereiken.

§ 2. *China.* Het aandeel van Nederland in de schadevergoeding welke China aan de Mogendheden zal uitkeeren, is vastgesteld op Haikuan Taels 800 000, hetgeen gerekend tegen den koers van 1 Haikuan Tael = f 1.796, eene som vertegenwoordigt van f 1 436 800.

§ 3. *Handel in meisjes.* Eene uitnoodiging tot het deelnemen aan eene te Parijs te houden conferentie in zake het tegengaan van den zoogenaamden handel in blanke slavinnen, heeft de Regeering tot dusver nog niet bereikt.

§ 4. *Aanvaringen op zee.* De ondergeteekende erkent volkomen, dat de uitlegging der Lord CAMPBELL's Act door de Britsche Magistratuur van groot belang is, niet het minst voor de Nederlandsche visscherij op de Noordzee, en het was hem daarom zeer aangenaam aan een geacht lid der Eerste Kamer mededeeling te kunnen doen van een o. a. in de *Times* van 21 Julijl. uitvoerig weergegeven vonnis der King's Bench, waarin de vroegere jurisprudentie is verworpen.

§ 5. *Veeinvoer in Duitschland.* De ondergeteekende is volkomen doordrongen van het belang der wederopenstelling van Duitschland voor den invoer van Nederlandsch vee, en zal niets verzuimen wat die heropening kan bevorderen. Inmiddels behoeft niet te worden aangenomen, dat eene andere reden dan zorg voor den eigen veestapel de Deutsche Regeering thans nog weêrhoudt tot wederopenstelling der grenzen te besluiten. Wering van vee uit landen, waar nog mond- en klauwzeer voorkomt, behoort ook elders tot de maatregelen die tot bestrijding dier ziekte noodig worden geacht.

Waarom er aan getwijfeld wordt of onze diplomatie de handelsbelangen ook te veel aan de consuls zou overlaten, is in dit geval te minder duidelijk, omdat stappen bij de Deutsche Regeering om wedertoelating van ons vee te verkrijgen, uitsluitend door den gezant te Berlijn gedaan kunnen worden. Met gerustheid kan overigens verzekerd worden, dat deze ook in dat opzicht alles verricht wat in zijn vermogen is om de Nederlandsche belangen te bevorderen.

§ 6. *Zuivelconsulent.* De ondergeteekende is vooralsnog van meening, dat de aanstelling van een zuivelconsulent te Londen niet op den weg der Regeering ligt, omdat wij daar ter plaatse reeds een gezant en een consul-generaal bezitten, tot wier taak bepaaldelijk ook behoort de zorg voor onze handels-nijverheids- en landbouwbelangen. Schijnt de uitbreiding van dat personeel met een zuivelconsulent dus onnoodig voor zoover bedoelde belangen officieelen steun behoeven, zoo zou zij aan den anderen kant niet voldoende gemotiveerd zijn te achten voor zoover de consulent tot taak zoude hebben rechtstreeksche bevordering van den verkoop onzer zuivelproducten. Het aanstellen van agenten met dat doel ligt toch uit den aard der zaak meer op den weg van, en is ook het best toevertrouwd aan de belanghebbenden zelve, zooals ook bij elken anderen tak van nijverheid geschiedt.

Intusschen is aan Gedeputeerde Staten van Friesland te kennen gegeven, dat de zuivelconsulent, die vanwege die Provincie te Londen geplaatst zal worden, op den grootst mogelijken steun van den gezant en den consul-generaal voornoemd zal kunnen rekenen.

IIde AFDEELING.

Art. 7. *Wet van 25 Juli 1871 (Staatsblad n°. 91), na herhaalde herziening in haar geheel geplaatst in Staatsblad 138 van 1887.* De

ondergeteekende stelt zich voor de verdere herziening dezer wet zooveel mogelijk te bespoedigen.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

R. MELVIL VAN LYNDEN.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit Antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 25 Januari 1902.

GLEICHMAN.

VAN WELDEREN RENGERS.

SASSEN.

RUTGERS VAN ROZENBURG.

RAHUSEN.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot vaststelling van het IVde
hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1902.
(2)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Algemeene beschouwingen.

Optreden van den Minister. De ondergeteekende is zeer erkentelijk voor de welwillende wijze waarop zijn optreden als Minister van Justitie en zijn aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal medegedeeld werkplan in de Eerste Kamer is ontvangen.

Dat eenige leden minder voldaan waren met de verklaring in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs uit de Tweede Kamer, voor wat de betugeling van de speelzucht betreft, kan de ondergeteekende slechts betreuren.

Door de verzekering toch dat de aandacht van justitie en politie voortdurend op het spel op de pier te Scheveningen zou blijven gevestigd en dat de ondergeteekende bereid was het initiatief tot vervolging te nemen, wanneer zulks door het openbaar belang werd geëischt, waaronder hij wil verstaan hebben dat gegronde kans aanwezig zij op veroordeeling, meende hij te hebben toegezegd wat in den huidige stand van zaken redelijker wijze van hem kon worden gevorderd. Hij hoopt, wanneer de gelegenheid zich daartoe aanbiedt, bovenbedoelde bereidverklaring gestand te doen.

Mocht alsdan worden beslist, dat dergelijk spel niet viel binnen het bereik van de Strafwet, dan zou het op den weg liggen van ondergeteekende te zoeken naar eene formule om deze aan velen aanstoot gevende handelingen te doen ophouden.

Het heeft den ondergeteekende leed gedaan, dat hij zich, ten aanzien van de wederinvoering der doodstraf, heeft moeten stellen op een ander standpunt dan wordt ingenomen door de enkele leden, die zich minder voldaan verklaarden met zijne desbetreffende uitlatingen.

In beginsel erkent ook de ondergeteekende ten volle het recht der overheid om te straffen met de straffe des doods. Maar hij deelt niet het gevoelen van de enkele leden hier aan het woord, dat uit dit beginsel voor alle tijden en onder alle omstandigheden de verplichting zoude voortvloeien die straf op te nemen in 's lands wetgeving. De vraag of en in hoeverre zulks behoort te geschieden, is mede in hooge mate afhankelijk van beweegredenen van opportuniteit.

Naar het bescheiden oordeel van den ondergeteekende mag dan ook geen verwijt van inconsequentie den Nederlandschen wetgever treffen, omdat hij in het militaire strafrecht wel en in het burgerlijke strafrecht niet de doodstraf heeft gehandhaafd.

Administratieve rechtspraak. Het was den ondergeteekende aangenaam te vernemen, dat zijne plannen ten aanzien van de regeling der administratieve rechtspraak algemeene goedkeuring hebben mogen vinden. Wat betreft de regeling van den rechts-toestand der ambtenaren, door onderscheidene leden in verband met dit onderwerp ter sprake gebracht, meent hij zich te mogen refereeren aan het te dien opzichte aangeteekende in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer, alsmede aan het daaromtrent door hem gesprokene in de vergadering dier Kamer van 10 December ll.

Arbeidscontract. Ook de ondergeteekende acht het wenschelijk bij de regeling van het arbeidscontract de vrijheid van partijen niet meer aan banden te leggen dan noodzakelijk is.

Militair strafrecht en militaire rechtspleging. Wanneer de herziening van het Militair strafrecht zal zijn tot stand gekomen, zal door den ondergeteekende, meer opzettelijk dan zulks tot dusverre het geval was, worden nagegaan welke onderwerpen van de militaire rechtspleging in de allereerste plaats in aanmerking komen om afzonderlijk te worden gewijzigd, en zoo die wijziging op niet al te uitgebreide schaal kan geschieden, zal met de voorbereiding van daartoe strekkende voorstellen een aanvang worden gemaakt.

Of zoodanige wijzigingen de invoering van het nieuwe strafrecht in den weg zullen staan, zal eerst met voldoende kennis van zaken kunnen worden beoordeeld nadat de herziening van dat strafrecht haar beslag zal hebben gekregen.

Loterijen. Het misbruik dat ten gevolge van het ontbreken van verbodsbepalingen tegenwoordig van het houden van loterijen gemaakt wordt, maakt inderdaad voorziening dringend noodig. Aan het Departement is dit onderwerp dan ook reeds ter hand genomen, zoodat de ondergeteekende vertrouwt dat binnen een niet te lang tijdsverloop voorstellen dienaangaande de Staten-Generaal zullen kunnen bereiken. Intusschen wordt telkens wanneer uit de dagbladen of op andere wijze blijkt, dat notarissen hun ministerie bij het houden van loterijen verlenen, een onderzoek ingesteld of al dan niet vergunning tot het houden dier loterijen is verleend, en in het laatste geval wordt de betrokken notaris er op gewezen dat hij, door zich niet te onttrekken aan de zaak, zich bloot stelt aan het gevaar dat art. 50 der wet op het Notarisambt op hem wordt toegepast. Een algemeen verbod aan de notarissen om bij dergelijke loterijen hun ministerie te verlenen, ligt niet op den weg der Regeering.

Bescherming van het zedelijk karakter van het openbaar volksleven. In antwoord op het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs uit de Tweede Kamer had de ondergeteekende de eer op te merken, dat met het oog op de bescherming van de openbare zedelijkheid de aandacht der Regeering in het bijzonder was gevestigd op het bestaan van bordeelen en de propaganda van het Nieuw-Malthusianisme, en dat in onderzoek was in hoeverre ten opzichte dezer misstanden doeltreffende wettelijke maatregelen zullen kunnen worden genomen.

Eerst wanneer de resultaten van dat onderzoek, dat nog hangende is, bekend zijn, zal kunnen worden overwogen welke weg dient te worden ingeslagen.

Wet op het notarisambt. In verband met en ter aanvulling van hetgeen hij de eer had in zijne Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer omtrent wijziging der wet op het notarisambt op te merken, kan de ondergeteekende thans mededeelen, dat, wanneer hij, gelijk hij hoopt dat hem mogelijk zal zijn, den arbeid dezer wijziging weder opvat, zulks zal geschieden met handhaving van de hoofdbeginselen, welke aan het ingetrokken wetsontwerp ten grondslag lagen.

Voorwaardelijke veroordeeling. De vraag, of en in welken vorm voorwaardelijke veroordeeling hier te lande moet worden ingevoerd, behoort bij eene eventuele, zij het ook meer partieele, herziening van het Wetboek van Strafrecht aan de orde te worden gesteld.

Voorshands meent de ondergeteekende derhalve te kunnen volstaan met de mededeeling dat dit instituut in het algemeen